

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**
Юридичний інститут
Кафедра політичних технологій

БИЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософських та політичних наук

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»**
Кафедра політичних наук і права

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАФТИ І ГАЗУ**
Інститут гуманітарної підготовки та державного управління
Кафедра публічного управління та адміністрування

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра державного будівництва та місцевого самоврядування

ПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
V ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
22 лютого 2024 р.
Полтава**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише авторам(ів) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Виконавчого агентства з питань освіти, аудіовізуальних засобів і культури (ЕАСЕА). Ні Європейський Союз, ні ЕАСЕА не можуть нести за них відповідальність

УДК 32
П 50

Редакційна колегія:

Шаравара Тамара, проректор з науково-педагогічної роботи і перспективного розвитку Полтавського державного аграрного університету, доктор історичних наук, професор, голова редакційної колегії;

Сизоненко Наталія, завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат філологічних наук, доцент;

Лахач Тамара, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат історичних наук, доцент;

Макарець Світлана, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат історичних наук, доцент;

Помаз Юлія, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат історичних наук, доцент;

Приходько Сергій, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат політичних наук, доцент;

Сенько Інна, старший викладач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету;

Токуєва Наталія, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат педагогічних наук;

Усанов Ігор, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат філософських наук, доцент.

Затверджено до розповсюдження в мережі Інтернет вченою радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 6 від 19.02. 2024р.).

УДК 32 **Політичні трансформації сучасного суспільства**: зб. матеріалів
П 50 V Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 лютого 2024 р.). Полтава : ПДАУ, 2024. 370 с.

До збірника ввійшли тези доповідей докторів, кандидатів наук, викладачів, здобувачів вищої освіти, подані до організаційного комітету V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Політичні трансформації сучасного суспільства».

На основі міждисциплінарного підходу розглянуто кардинальні суспільно-політичні зрушення на глобальному та локальному рівнях, проаналізовано соціально-економічні, культурні, освітні, правові, трансформаційні процеси й безпекові аспекти модернізації політичної системи.

Для науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти, тих, хто цікавиться проблемами політичного життя в Україні та за кордоном.

Тексти доповідей публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів, наведені факти та статистичні дані відповідають автори, а також наукові керівники (для здобувачів вищої освіти).

© ПДАУ, 2024

© Автори статей, 2024

Гарний приклад співпраці з країнами ЄС це реалізація програми EU4Health, до якої Україна долучилась влітку 2022 року у статусі країни-кандидата. В рамках цієї програми Єврокомісією було схвалено участь України у 9 проєктах У 2023 році Україною було зроблено важливий крок до отримання фінансування за програмою EU4Health. Міністерством Охорони Здоров'я було подано заявки на участь у прямих грантах та грантах спільної дії з державними установами ЄС за низкою важливих напрямів.

Окрім прямих грантів та грантів спільної дії, програмою EU4Health було внесено грантові пропозиції для наукових та навчальних закладів, науково-дослідних інститутів, лікарень, приватних закладів і організацій, громадських та пацієнтських організацій тощо.

Джерела та література

1. Вступ до ЄС. 2023. URL : <https://moz.gov.ua/vstup-do-es>
2. Закон України Про систему громадського здоров'я. 2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>
3. Закон України Про лікарські засоби. 2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Постанова про створення інформаційно-комунікаційного комплексу системи крові. 2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-2023-%D0%BF#Text>

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

Мацука Вікторія,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та фінансів
Маріупольського державного університету
м. Київ, Україна

v.matsuka@mu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-0953-8769>

Глобалізація суперечливо вплинула на розвиток міждержавних відносин. З одного боку, глобалізація сприяє прискореному економічному розвитку та сприяє дедалі тіснішому обміну між країнами, народами, продуктивності та

науково-технічному прогресу. Тому вона об'єктивно допомагає людству створити ресурсну базу та інтелектуальний потенціал для того, щоб міжнародна безпека вийшла на новий якісний рівень. Процес глобалізації без колективного лідерства міжнародної спільноти загострить деякі давні проблеми міжнародної безпеки та створить нові ризики та виклики.

Значно зросла роль зовнішніх факторів у національному розвитку. Водночас взаємозалежність між країнами стає все більш асиметричною через різницю у фінансовій та економічній потужності. Якщо невелика кількість великих індустріальних країн переважно відіграє роль суб'єктів глобалізації, то переважна більшість решти країн стали об'єктами глобалізації, «запливши» на хвилі фінансово-економічної ситуації. Дисбаланс у глобальному економічному та соціальному розвитку ще більше посилюється.

Очевидно, що світова економіка поділяється на дві зони: зони зростання та зони стагнації. Посилився незбалансований розвиток між різними країнами та регіонами, посилюються дестабілізуючі чинники світового економічного зростання, накопичився ризик кризових ситуацій у міжнародних фінансових, торговельно-економічних системах [2].

Уповільнення світового економічного зростання в останні роки також призвело до уповільнення процесу глобалізації. Потік інвестицій, товарів, ресурсів і наукових інновацій «локалізований» у вузькому колі найбільш розвинених країн. Це зменшує і без того мізерні економічні вигоди, які більшість людей отримує від глобалізації. У той же час соціальні, культурні, моральні та психологічні наслідки глобалізації створили інерцію та все більше впливають на багато країн і суспільств. Негативні наслідки глобалізації масово «експортуються» до країн «третього світу». Крім того, найслабші члени міжнародного співтовариства набагато більше страждають від дедалі більш негативних наслідків глобалізації, ніж країни, захищені своєю фінансовою та економічною могутністю. Тому зниження динаміки глобалізації призвело до того, що розрив у швидкості та напрямку не лише соціально звужився, але й розширився [1].

Природним результатом цієї «моделі» глобалізації є посилення її негативних соціальних і політичних наслідків для більшості людства. Зростання ксенофобії в одному відносно процвітаючому «полюсі» людського суспільства супроводжувалося радикалізацією закликів до більш справедливого світового порядку в іншому бідному «полюсі» суспільства.

Змінюється зміст поняття «державна влада». Зберігаючи важливу роль військової сили, економічні, фінансові, інтелектуальні та інформаційні ресурси, які впливають на партнерів і супротивників, також стають все більш важливими. Глобалізація посилила взаємозалежність країн у сферах безпеки та економіки, призвела до глибоких змін у пріоритетах країн на світовій арені, змусила їх переглянути свої арсенали зовнішньополітичних інструментів, сприяла швидким змінам у глобальній сфері [4].

Фактори, які сприяють або навпаки заважають країнам скористатися перевагами глобалізації, все більше інтегруються в стратегії забезпечення національної безпеки. Глобалізація та маніпулювання нею все частіше використовуються як зброя політичного тиску. Доповідь «Вплив глобалізації на соціальний розвиток», підготовлена ООН, показує цю особливість розвитку міжнародних відносин на даному етапі. У документі конкретно зазначено, що «занепокоєння з приводу глобалізації частково виникає через те, що на внутрішню політику країни все більше впливає зовнішня політика». Інструменти такого впливу різні [3]. До них відносяться «інвестиційна та кредитна дипломатія», яка використовує гостру потребу в іноземних інвестиціях і позиках у більшості країн світу, «інформаційна дипломатія», яка спрямована на контроль глобального інформаційного простору, та «інженерна політика», яка повністю використовує економічні засоби, інформаційні та військово-політичні важелі, які використовуються для «нарощування» необхідних «партнерів» – урядів, готових прийняти нав'язані їм ззовні умови для вирішення міжнародних і внутрішніх проблем [4].

Загалом процес формування нової системи міжнародних відносин став тривалим і значною мірою неконтрольованим.

Склалася ситуація, яка має величезний кризовий потенціал і не сприяє спільному запобіганню та вирішенню проблем глобальної безпеки.

Відсутність дієвих механізмів координації дій та врахування інтересів широкого кола країн може слугувати виправданням або обґрунтуванням аргументу про те, що придбання зброї масового знищення, навіть в обмежених кількостях, стає чи не єдиним способом забезпечення безпеки в нестабільному світі.

Небезпека ситуації полягає в тому, що, якщо не вжити термінових заходів, загроза міжнародному миру та безпеці може розширитися настільки, що міжнародне співтовариство не зможе не тільки відреагувати, але й контролювати ситуацію.

Джерела та література

1. Міжнародна безпека та глобалізація: URL: <http://surl.li/rmtpp> (дата звернення: 09.02.2024).
2. Проблеми інтеграції України у світовий економічний простір: монографія/ [Балабанов К.В., Чентуков Ю.І., Булатова О.В., Гаврилова Н.В., Мацука В.М. та ін.]; під ред. К.В. Балабанова. Донецьк: «Вебер» (донецька філія), 2007. 234 с.
3. Роль Організації Об'єднаних Націй в сфері забезпечення міжнародної безпеки URL: <https://law.chnu.edu.ua/oon-v-sferi-zabezpechennia-mizhnarodnoi-bezpeky/> (дата звернення: 09.02.2024).
4. Управління фінансово-економічною безпекою держави та шляхи запобігання зовнішнім і внутрішнім загрозам: монографія/ А.В Балабаниць, О.І. Гапонюк, М.О. Горбашевська, Л.А. Кислова, В.Я. Омельченко, Л.В. Семкова, В.М. Мацука, К.В. Осипенко, Ф.Л. Перепадя. М., 2020. 223 с. URL: <http://surl.li/rmai9> (дата звернення: 09.02.2024).